

**MEDNARODNA KONFERENCA "UREJANJE, UPRAVLJANJE
IN SPREMLJANJE MEDETNIČNIH ODNOSOV IN
KONFLIKTOV: ZGODNJE ODKRIVANJE IN NEVOJAŠKO
PREPREČEVANJE ETNIČNIH KONFLIKTOV Z USTAVNIMI,
PRAVNIMI, POLITIČINIMI IN DRUŽBENIMI DEJAVNOSTMI NA
NACIONALNI IN MEDNARODNI RAVNI"**

Poročilo o drugi mednarodni znanstveni konferenci o ustavnem, pravnem in političnem urejanju in upravljanju medetničnih odnosov in konfliktov (Ljubljana, 6.-8. november 1997)

Inštitut za narodnostna vprašanja je v okviru dejavnosti mednarodnega kolokvija za etnične študije (International Colloquium on Ethnicity: Conflict and Cooperation) v času od 6. do 8. novembra 1997 organiziral drugo mednarodno znanstveno konferenco o ustavnem, pravnem in političnem urejanju in upravljanju medetničnih odnosov in konfliktov. Mednarodna konferenca, ki je letos potekala pod naslovom "*Urejanje, upravljanje in spremljanje (monitoring) medetničnih odnosov in konfliktov: Zgodnje odkrivanje in nevojaško preprečevanje etničnih konfliktov z ustavnimi, pravnimi, političnimi in družbenimi dejavnostmi na nacionalni in mednarodni ravni*" (*The International Conference on the Regulation and Monitoring of Ethnic Relations and Conflict: Early Warning and Non-Military Preventive Mechanisms through Constitutional, Legal and Social Practices and Education at the National and International Level*), je bila tudi tokrat – tako kot prva mednarodna znanstvena konferenca leta 1996 – v Ljubljani v Hotelu Turist. Tako kot je to običajno za dejavnosti mednarodnega kolokvija, je bil tudi delovni jezik ljubljanske znanstvene konference angleščina.

Na konferenci je skupno sodelovalo 49 udeležencev iz Slovenije in tujine, ki so se aktivno vključevali v razprave ob posameznih referatih. Med udeleženci konference so bili tudi študenti Fakultete za družbene vede, Filozofske fakultete, Pravne fakultete in Visoke šole za socialno delo, ki sodelujejo pri študentskem raziskovalnem projektu "Demokra(tiza)cija in medetnični odnosi." Poleg osmih referentov iz tujine, je na konferenci sodelovalo tudi osem referentov iz Slovenije. Predstavljeni referati so obravnavali različna vprašanja povezana z urejanjem in upravljanjem (med)etničnih odnosov in konfliktov, pri čemer so se posamezni avtorji na izrazito interdisciplinarni način lotili različnih tem. Med širšimi področji in temami, ki so bile obdelane v prispevkih, so posamezni referenti v svojih predstavivah oz. v svojih pisnih prispevkih obdelali zlasti problem samoodločbe v etnično pluralnih okoljih (prof. Metta Spencer), mednarodno-pravno urejanje položaja in zaščite etničnih manjšin (nag. Vera Klopčič, mag. Petra Roter), problematiko ustavnopravne presoje manjšinskih pravic (prof. Lovro Šturm, predsednik Ustavnega sodišča RS), nacionalizem kot generator medetničnih konfliktov (prof. Bogdan Denitch), urejanje medetničnih odnosov v etnično pluralnem Singapuru (prof. Peter Lavskis), položaj nemške manjšine na Poljskem (prof. Karl Cordell), urejanje medetničnih odnosov, regionalizacija in federalizacija v Španiji in Italiji (dr. Giovanni Poggeschi), daytonski sporazum in problemi razreševanja etničnih konfliktov v Bosni in Hercegovini (dr. Vera Kržišnik Bukič, mag. Agneza Božić), proučevanje in urejanje medetničnih odnosov v okviru regije in delovne

skupnosti Alpe-Jadran (mag. Sonja Novak Lukanović, mag. Boris Jesih), sodelovanje predstavnikov manjšin v delu slovenskega parlamenta (prof. Ciril Ribičič, poslanec v Državnem zboru), psihologijo medetničnih odnosov in poročanje slovenskih medijev o beguncih (dr. Igor Z. Žagar) ter vlogo tradicionalnih in novih mehanizmov za upravljanje medetničnih odnosov in konfliktov v etnično pluralnih družbah (dr. Mitja Žagar).

Poleg omenjenih referatov, ki so bili predstavljeni v Ljubljani, kaže posebej omeniti še obisk udeležencev ljubljanske konference in predstavnikov Inštituta za narodnostna vprašanja v Millstattu am See na avstrijskem Koroškem, kjer je sočasno potekal **8. Evropski kongres narodnih skupnosti: Narodne skupnosti v elektronski dobi**. Tako so 7. novembra v okviru tega kongresa študenti, ki sodelujejo pri različnih projektih v okviru prej navedenega mednarodnega globalnega (krovnega) študentskega raziskovalnega projekta, predstavili svoje raziskovalno delo. Predstavili so projekt proučevanja ustavnega urejanja medetničnih odnosov in zaščite manjšin, v okviru katerega so sodelujoči študenti analizirali že petdeset ustav držav sveta in njihove določbe, ki uradno opredeljujejo obstoj etničnega pluralizma in manjšin v posamezni državi, ki se nanašajo na prepoved diskriminacije in ki zagotavljajo narodnim manjšinam in njihovim pripadnikom posebne pravice. Posebno zanimanje je pri tem zbudila zlasti predstavitev tabele, v kateri so pregledno zajeti prvi rezultati dosedanjega raziskovanja. Raziskovalna skupina, ki proučuje problematiko družbene integracije Romov v Sloveniji, pa je predstavila prve rezultate svojega raziskovalnega dela in spoznanj o življenju Romov v Sloveniji. V okviru svoje predstavitve so sodelujoče študentke predstavile tudi načrt raziskovalnega dela in razvoja projekta v naslednjem štiriletnem obdobju. Na 8. evropskem kongresu narodnih skupnosti so sodelavci Inštituta za narodnostna vprašanja predstavili tudi številne dejavnosti tega inštituta. Predstavitve ljubljanske znanstvene konference, študentskih raziskovalnih projektov in dejavnosti Inštituta za narodnostna vprašanja so navzoči poslušalci in organizatorji kongresa zelo dobro ocenili.

Na drugi ljubljanski mednarodni znanstveni konferenci o ustavnem, pravnem in političnem urejanju in upravljanju medetničnih odnosov in konfliktov smo v celoti uspeli uresničiti zastavljeni program. Referenti in ostali sodelujoči so ocenili, da bodo kvalitetne razprave ob predstavitvah posameznih prispevkov bistveno prispevale k izboljšavi končnih verzij besedil, ki bodo objavljene v knjigi. Načrtujemo namreč, da bomo prispevke s prve in druge konference objavili v skupnem zborniku in jih tako v knjižni obliki predstavili zainteresirani strokovni in širši publiki tako doma kot v svetu. Objavo prispevkov, ki so bili ustno in pisno predstavljeni na obeh konferencah, v skupnem zborniku priporočata tudi oba tuja recenzenta (prof. Otto Feinstein in dr. Anthony Perry), ki sta prispele prispevke že pregledala. Z avtorji prispevkov smo se dogovorili, da bodo popravljene verzije svojih prispevkov poslali do konca 1997. leta.

Udeleženci so tudi sicer konferenco zelo dobro ocenili, posebej pa so bili navdušeni tudi s predstavitvijo študentskih raziskovalnih projektov v Millstattu. Predlagali so, da bi tovrstne konference postale tradicionalna aktivnost v okviru mednarodnega kolokvija, ki bi jih v bodoče organizirali vsako drugo ali tretje leto. V okviru mednarodnega kolokvija se bomo dogovorili tudi za natančni naslov in kraj naslednje konference, udeleženci pa so predlagali, da bi jo ponovno organizirali v Ljubljani, ki bi na ta način postala v okviru kolokvija mednarodni center za proučevanje ustavnega, pravnega in političnega urejanja medetničnih odnosov in etničnih konfliktov.

Mitja Žagar